

FAQ til ”Actioncard for igangværende selvskade”

Selvskade bør som udgangspunkt ikke afbrydes med tvang!

Man bør jf. VIP- vejledningen altid forsøge at samarbejde med den om at stoppe selvskade/mindske skaden. unge

Eksempler på selvskade, der ikke bør afbrydes med tvang:

- Snit som ikke er nær store blodkar, og hvor der bruges remedier som mindre glasskår, sten, knækket kuglepen/plasticservice eller barberblad.
- Snit uden synlige muskler og sener.
- Stranguleringsforsøg uden knude (fx løse poser over hovedet eller tyk trøje rundt om halsen).
- Mindre kraftig hovedbanken mod hård plane flader

BEMÆRK: Synligt blod er ikke et kriterie for at afbryde selvskade!

Case: Anders skærer sig med et stykke fra en brækket kuglepen. Han skærer sig på tværs og det bløder, men hverken sener eller muskler kan ses. Du føler dig ikke truet og Anders responderer verbalt løbende på din tilstedeværelse. Her afbrydes selvskaden ikke, da Anders ikke er i akut livsfare.

Case: Camilla hovedbanker mod væggen på sin stue. Det bløder fra panden, men det er ikke så hårdt, at man vurderer direkte risiko for et alvorligt hovedtraume. Derfor afbrydes selvskaden ikke med tvang, da Camilla ikke vurderes i risiko for alvorlige mén. Dog bør situationen løbende vurderes ud fra farlighedskriterierne på actionscard.

Hvornår bør man afbryde selvskaden med tvang?

Ifølge VIP-vejledningen bør selvskaden kun afbrydes, hvis den er **livstruende** eller **der er risiko for langvarige alvorlige mén**.

Eksempler på selvskade, der bør afbrydes med tvang:

- Dybe snit, så muskler og sener kan ses
- Stranguleringsforsøg med knude, særligt med tynde stærke snore/ledninger, plastikstrips el. bælter
- Snit på langs nær store blodkar
- Hurtigt, hård og vedvarende hovedbanken mod hård, og evt. spids, kant.

Case: Sofie har bundet en ledning stramt rundt om halsen med knude på. Selvskaden skal her afbrydes, fordi Sofie er eller hurtigt kan komme i akut livsfare.

Case: Lasse skærer sig først med et glasskår på venstre håndryg. Efter et stykke tid skær han sig på langs nær et større blodkar. Selvskaden skal her afbrydes, fordi Lasse er i livsfare.

Hvordan skal man forholde sig til egen sikkerhed i forbindelse med igangværende selvskade?

Det er **aldrig tilladt**, at den unge gør skade på personalet. Derfor skal man sikre sig, at den unge ikke kommer til at bruge en genstand til selvskade som et våben mod personalet.

FAQ til ”Actioncard for igangværende selvskade”

Hvis personalet under igangværende selvskade er i åbenlys akut fare, hvor der ikke er mulighed for at trække sig fra den unge (fx fordi den pågående selvskade skal overvåges med henblik på løbende vurdering af om den er livsfarlig for den unge), så bør man gribe ind med tvang.

***Case:** Kasper skærer sig med en stor saks, og personalet vurderer at de skal være til stede for at vurdere om det er ved at blive livsfarligt. Det får Kasper til at blive vred og rette saksen truende mod personalet. Her er personalet i fare for at komme til alvorligt til skade, hvorfor der bør gribes ind.*

Hvor længe må selvskaden vare?

Det kan ikke svares entydigt på, hvor længe en selvskadeepisode må vare. Hvis og hvornår selvskade bør afbrydes med akut indgriben, afhænger forsat til hver en tid om en løbende vurdering af om selvskaden er **livstruende** eller **om der er risiko for langvarige alvorlige mén**. I denne vurdering skal farlighedskriterierne fra actioncard’et inddrages.

HUSK: Deeskalering kan være følelsesmæssigt meget svært for personalet at være i, ligesom det ofte tager lang tid og kræver stor tålmodighed. Derfor er det vigtigt, at man som personale løbende får mulighed for at få assistance fra eller blive udskiftet med en kollega.

Enhver vurdering må ske med afsæt i, hvem den unge er og evt. selvskade historik

Kilder:

VIP-vejledningen: ”Selvskade på døgnafsnit i BUC”.

Campus for psykiatrisk simulations handleværktøj 1 og 2.